

Svar på fråga 2024/25:574 av Katja Nyberg (SD)
Polisens kombattantstatus

Katja Nyberg har frågat mig om jag avser att ta några initiativ för att polisen ska bli en viktig del av Sveriges väpnade försvar eller om jag anser att polisen bör inta en civil och därmed mer defensiv roll vid ett väpnat angrepp mot Sverige.

Under senare år har det säkerhetspolitiska läget allvarligt försämrats. Även den inre säkerheten i Sverige är utsatt för stora påfrestningar. Regeringen ser mycket allvarligt på detta och agerar på flera fronter för att säkerställa Sveriges beredskap i såväl krig som fred.

Som ett led i detta arbete tillsatte regeringen i oktober 2023 en utredning med uppdrag att föreslå åtgärder som stärker Polismyndighetens och Säkerhetspolisens förmåga att genomföra sina uppgifter vid kriser och andra samhällsstörningar i fredstid samt vid höjd beredskap och ytterst i krig
(dir. 2023:143).

En av frågorna som utredningen ska ta ställning till är vilka uppgifter och vilken folkrättslig ställning som polisen ska ha i krig. I krig görs skillnad på väpnade styrkor och civila. De väpnade styrkorna består av stridande (kombattanter) och icke-stridande (icke-kombattanter). I princip får endast kombattanter delta i en väpnad konflikt. Civila ska lämnas utanför de aktiva striderna. Enligt den nuvarande ordningen förväntas polisen vid krig dels fortsätta utföra sitt civila uppdrag, dels delta i det väpnade försvaret av landet. Polisen växlar således folkrättslig status, mellan kombattant och civil, beroende på uppgifternas karaktär. Utredningen ser nu över om denna ordning ska bestå eller förändras, och i så fall vilken folkrättslig status polisen bör ha. Frågan är komplex och innefattar avvägningar mellan bland annat behovet av att ta poliser i anspråk för det väpnade försvaret, polisens förmåga att utföra sitt civila uppdrag och skyddet för civilbefolkningen.

Syftet med utredningen är att stärka polisens beredskap och att ge polisen de bästa möjliga förutsättningarna för att kunna utföra sitt uppdrag, såväl i krig som i fred. Jag vill inte föregå utredningens överväganden utan ser nu fram emot utredningens förslag, som ska presenteras i april 2025.

Stockholm den 18 december 2024

Gunnar Strømmer